

KINDEREN VAN MOEDER AARDE

Thea Beckman

Kinderen van Moeder Aarde

Lemniscaat Rotterdam

Eenentwintigste druk, 2006
Omslag: Jan Wesseling
© Lemniscaat b.v. Rotterdam 1985, 2006
ISBN 90 5637 895 3

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, geluidsband of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Druk: Drukkerij C. Haasbeek b.v., Alphen aan den Rijn
Bindwerk: Boekbinderij De Ruiter, Zwolle

Dit boek is gedrukt op milieuvriendelijk, chloorvrij gebleekt en verouderingsbestendig papier en geproduceerd in de Benelux, waardoor onnodig milieuverontreinigend transport is vermeden.

INHOUD

De grote ramp	7
DEEL I De Thulenen	15
1 De verdwijning	16
2 Moeder en zoon	34
3 Afscheid	47
4 Tocht door het binnenland	57
5 Schokkende onthulling	65
6 Thura	82
DEEL II De Badeners	107
7 De eerste expeditie	108
8 De vreemdelingen	122
9 Minachting en wantrouwen	147
10 De eerste conflicten	176
11 Christian slaat op hol	204
12 Verleidingskunsten	219
13 Hoog bezoek voor de BADENFELDER	234
14 Een onmogelijke liefde	248
DEEL III De ontdekkingstocht	259
15 De ontvoering	260
16 Romance in Gothab	302
17 Moord in de wildernis	312
18 Vader en zoon	332
19 De samenzwering	350

DEEL IV	De strijd om de Badenfelders	369
20	De deserteurs	370
21	Het vertrek	387
22	Het ultimatum	396
23	Storm	417
24	Amok	439
25	Patstelling	448
26	Schipbreuk	462
DEEL V	Vechten voor de liefde	473
27	De opstandigen	474

DE GROTE RAMP

Het moest er een keer van komen: de Derde Wereldoorlog. Langer dan een halve eeuw waren machthebbers en militairen bezig geweest de bevolking voor te liegen over de gevolgen van een kernoorlog. Het zou allemaal wel meevallen. Een paar miljoen doden, ja, dat was onvermijdelijk. Een ontzaglijke verwoesting, ja zeker! Maar ook dat was te overzien. De mensheid had al twee grote wereldoorlogen achter de rug in de twintigste eeuw; ook toen hadden zwartkijkers het einde van de beschaving voorspeld en wat was het geworden? Miljoenen slachtoffers, Europa in puin, maar onmiddellijk daarna begonnen de overlevenden aan de opbouw en gouden tijden van welvaart braken aan. Zo zou het ongetwijfeld ook na de Dérde Wereldoorlog gaan. Zodra die voorbij was zouden de machthebbers en bestuurders met hun gezinnen en geheime dossiers uit de bomvrije schuilkelders komen opduiken, de teugels in handen nemen en de meesters van de nieuwe Gouden Tijden worden. Wie dan de macht bezat, zat op fluweel. De doden zouden plechtig, met bloemkransen, eregraven en toespraken herdacht worden en de wereld kon met frisse moed beginnen aan de wederopbouw. Nog mooier, grootser, hoger zouden de verwoeste steden uit de as herrijzen. En alle problemen wat betreft krotopruiming en overbevolking zouden meteen zijn opgelost. Nee, de mannen (het waren uiteraard mannen) met de vingers bij de rode knoppen en purperen telefoons waren niet bang. Op het moment dat het grote conflict zou uitbreken zouden zij veilig onder de grond zitten. Wie boven de grond moest blijven zou het misschien een paar weken moeilijk krijgen en misschien dood-

gaan, maar een wereldbevolking van vele miljarden mensen werd niet zomaar uitgeroeid. Er zouden genoeg overlevenden zijn om opnieuw te beginnen en de opgedoken machthebbers toe te juichen wanneer die in kogelvrije wagens voorbij kwamen rijden...

Het liep anders af.

Nooit eerder had de mensheid met een echte kernoorlog te maken gehad, en niemand had een werkelijk idee van de gevolgen. De doemdenkers en zwartkijkers hadden gezegd: de aarde zal woest en leeg overblijven, *niets* zal het overleven. De optimisten – zie hierboven – rekenden op een echte overwinning en een mooi nieuw begin. En allemaal kregen ze ongelijk.

Aanvankelijk liet de kernoorlog zich niet zo ernstig aanzien. Een paar kleinere naties die met elkaar slaags raakten en van wie niemand wist dat ze over enkele A-bommen beschikten, verloren op een bepaald moment hun zelfbeheersing en verwoestten elkaars hoofdstad en olie-installaties. Drie weken lang balanceerden de grootmachten Rusland en Verenigde Staten op de rand van de waanzin. Waren het werkelijk de regeringsleiders van die kleine staten geweest die het bevel hadden gegeven of zaten de hoge heren van het Kremlin (of, zoals de tegenpartij beweerde: van Washington) erachter? Het wantrouwen groeide en groeide en daarmee de angst voor elkaars vernietigingsmogelijkheden. Wie zou het eerst het wantrouwen tot paniek laten verworden en gaan handelen? In alle grote steden van de wereld werden massale demonstraties gehouden, alle gewone mensen die geen toegang tot de schuilkelders hadden, eisten ontwapening. Stakingen, oproer, rellen en nog meer demonstraties legden het dagelijks leven lam. En op een dag begon het, van twee kanten tegelijk. De mensen doken weg, onder tafels en in kasten. De generaals, kolonels, hoge ambtenaren en regeringsfunctionarissen, doken samen

met hun presidenten, koningshuizen en ministers onder de grond en gaven bevelen. De oorlogshysterie, zo lang onderdrukt, tegelijk zo lang opgezweept, was eensklaps werkelijkheid geworden.

De eerste dag stierven ongeveer twee miljard mensen, in onvoorstelbare vuurstromen, in tot gloeiovens geworden steden, in brandende bossen en instortende gebouwen. De tweede dag was even erg, de derde dag... De derde dag ontploften nog altijd H-bommen, neutronenbommen, A-bommen die automatisch werden gelanceerd en automatisch of computergestuurd hun doel zochten. Vernielde ruimtesatellieten vielen op de aarde, brandend, gloeiend. Uit verwoeste chemische fabrieken ontsnapten in reserve gehouden bacillen en vergiffen. De diep in de rotsen uitgehakte schuilkelders schudden en kraakten, maar ze hielden het. Van wat er boven de grond gebeurde, hadden de bevelhebbers nog nauwelijks enige notie. Het moest daar een hel zijn, maar wat voor hel?

Na drie dagen kernoorlog leefde nog bijna de helft van de wereldbevolking – of had tenminste een kans te overleven, want het aantal stervenden, zwaargewonden en zieken was niet meer te tellen. Steden, militaire bases, industriecomplexen, vliegvelden en supermarkten waren van de aardbodem verdwenen. Maar nu was toch alles gelanceerd, vershoten en ontploft wat maar in voorraad had gelegen, en de oorlog was afgelopen. Wie er gewonnen had wist niemand en het kon ook niemand meer iets schelen.

Maar met één aspect hadden de geleerden geen rekening gehouden: met de reactie van Moeder Aarde. Want op die derde dag begon het pas goed...

Een twintig megaton H-bom, computergestuurd en erop berekend met zijn infraroodzoeker een militaire basis in Alaska te vinden, was neergekomen en ontploft in een van de grootste werkende vulkanen in dat gebied: de Katmaikrater. De explosie blies niet alleen de berg op maar verwoestte een gebied van ruim vier-

duizend vierkante kilometer en scheurde het zuidelijke gedeelte van Alaska los, waarna het in de zee verdween. De vloedgolf die daarvan het gevolg was vernietigde het grootste gedeelte van Brits Columbia (in West-Canada) en het Djoekdjes-schiereiland van Siberië. Maar daar bleef het niet bij. De schokgolf plantte zich naar binnen toe voort, bracht de magmamantel onder de aardschollen in beweging en veroorzaakte een ontzaglijke beroering onder de vaste aardkorst. Hetzelfde gebeurde vrijwel gelijktijdig met een vijftien megaton bom die, door eenzelfde infraroodmechanisme geleid, terecht kwam in de krater van de Foudsji-San bij Tokio/Yokohama. Deze bom scheurde het Japanse eiland Honshu in tweeën, veroorzaakte geweldige uitbarstingen van andere grote vulkanen op de bergrug en liet geen steen op de andere. Japan uitgeschakeld. Maar ook hier plantte de schokgolf zich naar binnen toe voort.

Misschien kwamen nog meer kernbommen terecht in werkzame vulkanen of in breukgebieden waar de aardkorst dun was. Hoe het ook zij, de natuurkrachten die door deze schokken ontketend werden, hadden onvoorstelbare gevolgen. Niemand van de nog levenden begreep waar die enorme vloedgolven, aardbevingen, vulkaanuitbarstingen en alles verwoestende tornado's vandaan kwamen. Weinig mensen kregen ook de tijd erover na te denken. Moeder Aarde had Haar evenwicht verloren. Ze kantelde.

De kettingreactie in de magmamantel waardoor de aardas zich met een ruk verplaatste ging gepaard met een opeenstapeling van natuurrampen zoals de mensheid nooit eerder had gekend. Alle nog bestaande stuwdammen bezweken, en vloedgolven van honderden meters hoog sloegen over de kusten en spoelden alles weg wat nog leefde of overeind stond. Californië verdween voor een groot gedeelte in zee, schiereilanden werden losgescheurd van het vasteland, kolossale rotsmassa's blokkeerden de dalen, laaggelegen gebieden werden overstroomd en veranderden in zoutmoerassen.

Continenten scheurden op breuklijnen, meren liepen leeg. Atoomvrije schuilkelders werden door aardbevingen in elkaar gedrukt als spanen doosjes, kwamen onder water te staan of werden voor eeuwig bedolven onder steenlawines. Sneeuwstormen, hagelstormen, verwoestende onweren, orkanen waarvan de kracht niet meer te meten bleek, zeebevingen, aardshokken en in hun loop gewijzigde rivieren, losgescheurde gletsjers en asregens vernietigden wie er na de driedaagse oorlog nog meende tot de overlevenden te behoren.

De hele atmosfeer was verzadigd van stof, dat tot kilometers hoog was opgestuwd. Die stoflaag verhinderde het zonlicht door te dringen tot de aarde, zodat er de eerste jaren na de Ramp een kleine ijstijd ontstond. De kou maakte weer veel slachtoffers...

Maar de mensheid is taai. Nog altijd waren er overlevenden. In veraf gelegen landelijke gebieden, in beschutte dalen, in Canada, op Groenland, in Centraal-Europa leefden nog mensen: bang, koud, hongerig en wanhopig. Het duurde jaren voordat het tot hen doordrong dat er op aarde iets fundamenteels was veranderd. De polen hadden zich verplaatst, evenals de evenaar.

In het steeds kouder wordende Rusland trokken troepen zwerende boeren langs verwoeste spoorlijnen of probeerden een schaame oogst aan de verschroeide bodem te ontworstelen. Hier, daar, overal waren nog groepjes mensen die probeerden in leven te blijven, zich voort te planten en een nieuw bestaan op te bouwen met primitieve middelen. Niemand kon elektriciteit gebruiken; de centrales waren verwoest en brandstof was er niet. De meeste technici, ingenieurs en geleerden waren dood. Benzine of dieselolie was er evenmin; overal tussen de puinhopen stonden overbodige vervoermiddelen te roesten. Voorlopig had de techniek afgedaan.

Nadat het stof was gedaald – en dat duurde jaren – en de zon weer doorbrak werd het wonder van de gekantelde aarde pas goed zichtbaar. De voormalige polen begonnen te smelten, terwijl zich

op andere plaatsen nieuwe koudegebieden gingen vormen: de noordpool kwam ter hoogte van het voormalige Japan te liggen, waardoor ook China bevroor, de nieuwe zuidpool vormde zich in Zuid-Amerika. De nieuwe evenaar liep langs het zuiden van Australië, door West-Afrika en door het zuiden van wat eens de Verenigde Staten van Noord-Amerika waren geweest.

En Groenland kreeg een heerlijk klimaat...

Miljoenen jaren lang was Groenland, het grootste eiland van de wereld, bedolven geweest onder een kilometers dikke ijsskap. Maar nadat de aarde was gekanteld, en de korte ijstijd voorbij was, voltrok zich aan Groenland het grote wonder. De ijsskap begon te smelten. Dat ging vrij snel omdat het op het eiland jaar na jaar warmer en behaaglijker werd. Reusachtige gletsjers gleden schurend met steeds toenemende snelheid de oceaan in, kalfden af tot ijsbergen die naar het zuiden dreven en smolten weg – omdat de evenaar in dat deel van de wereld zoveel hoger was komen te liggen. De hoge bergrug die midden over Groenland liep kwam te voorschijn. Eerst de toppen, later de hellingen en dalen. Het smeltende ijs liet gruis, stenen en vruchtbare aarde achter. Nieuw gevormde rivieren sneden hun bedding in door de gletsjers nagelaten U-vormige dalen, of vulden dalkommen met helder water. De Groenlanders die de opeenvolgende rampen hadden weten te overleven vormden een volk, bestaande uit een mengeling van Inuït (eskimo's), Denen, Amerikanen en Indianen. Een klein volk was het maar; Groenland had tijdens de Grote Ramp slechts een bevolking van ongeveer vijftigduizend zielen en veel mensen daarvan waren omgekomen. Maar enkele duizenden overleefden het en vormden de kern voor een nieuw volk. Aanvankelijk werden nog veel zieke en mismaakte kinderen geboren met weinig levenskansen, maar de Groenlanders, gewend aan barre omstandigheden, slaagden er toch in de gruwelen van de kleine ijstijd, de hongersnood en het ontbreken van comfort te doorstaan. En naar-

mate het klimaat op hun eiland milder werd en de kinderen gezonder, gloorde er weer hoop voor hen. Ze gaven hun eiland een nieuwe naam: Thule, en hun afkomst was nog altijd af te lezen van hun gezichten. Veel Thulenen hadden donkere, wat smalle ogen, een gedrongen bouw, korte benen en brede schouders. Anderen, met meer Deens of Amerikaans bloed in de aderen, waren langer, hadden een lichtere huid, grijze of blauwe ogen en een hoog voorhoofd. Vooral de vrouwen vielen op: slank, met lange golvende haren en een fijn beendergestel.

In dit Thule, in dit nieuwe land, te voorschijn gekomen na een ramp die het grootste deel van de aarde verwoestte en die bijna het einde van de wereldbevolking had betekend, speelt dit verhaal. En het begint met de Konega van Thule: Armina-Dottir, en met haar enige zoon: Christian.

DEEL I

De Thulenen

1 DE VERDWIJNING

De zon spiegelde zich in de Vastmanfjord en Christian, zittend op de hoogste klif, keek gespannen naar beneden. Het was heel rustig in het kleine vissersdorp Vastman. Langs de steigers van het haventje lagen een paar schepen, maar daarop vertoonde zich niemand, evenmin als in de straatjes tussen de houten huizen. Alleen op de werf werd gewerkt en verderop, waar het smalle zandstrand begon, speelde een aantal kinderen. Het was prachtig weer. De pijnbomen die op de steile hellingen groeiden wierpen zwarte schaduwen over het roodachtige gesteente. Een visarend vloog over, stootte een schelle kreet uit en verdween achter de rotsen. Het kegelvormige Konega-eiland, ruim een halve mijl buiten de kust, schitterde met zijn witte gebouwen en de slanke vuurtoren op de top ving met zijn dikke ruiten de fonkeling van de zon en de weerkaatsing van de zee op.

Christian zat hier al een uur, hopennd daar beneden het meisje te zullen zien met wie hij graag nader kennis zou maken. Ze was maar een gewoon meisje, slechts enkele jaren ouder dan hij, dochter van een bouwer van vissersschepen en haar naam was Thura. Dat was alles wat hij in de afgelopen weken te weten was gekomen wanneer hij, net als vandaag, in zijn kano van Konega-eiland naar Vastman was gepeddeld, zogenaamd om een lange wandeling te maken; in werkelijkheid om te ontdekken wie en wat Thura precies was.

Zolang Christian zich kon herinneren was hij elke eerste zomermaand met zijn ouders en de hofhouding per schip van Gothab, de hoofdstad, naar Vastman en het Konega-eiland gekomen om

de beide warmste maanden van het jaar door te brengen in het zomerpaleis op het eiland. Aan het begin van de laatste zomermaand reisden ze dan over land terug naar de hoofdstad. Dertien jaar lang had hij elke zomer doorgebracht op Konega-eiland, was hij honderden keren in Vastman geweest, had hij tussen de houten huizen gelopen, kijkend naar de mannen en vrouwen op de scheepswerf, had hij gespeeld met visserskinderen, schelpen gezocht langs de vloedlijn, was hij in bomen geklommen of met de bruinvissen meegezwommen. Maar plotseling stond *zij* daar toen hij, vier weken geleden, aanlegde bij het steigertje, zijn kano vastbond, het trapje opwipte en rondkeek, blij met het mooie weer, de koele zeewind en de vertrouwde geuren van pek, touw en zout.

Ze had lang glad haar, heel donker, dat los over haar schouders lag en opwaaide in de zeewind. Maar wat hem het meest trof was haar gezicht. Een rond, bruinetint gezicht was het, met hoge jukbeenderen, kleine oren, zwarte, enigszins schuinstaande ogen. Hij had dit meisje nooit eerder gezien.

‘Dag,’ zei ze vriendelijk. ‘Ik ben Thura. Wie ben jij?’

‘Christian,’ antwoordde hij, enigszins verlegen.

‘O, *die* Christian?’

Hij knikte omdat zijn tong opeens lam in zijn mond lag. Zou ze nu schrikken en wegvloeden, beschaamd omdat ze hem had aangesproken als een gewone jongen? Maar nee. Ze lachte even.

‘Ik had me je anders voorgesteld,’ zei ze alleen.

‘O ja? Hoe dan?’ wist hij eruit te wringen. Ze scheen absoluut niet onder de indruk van het feit dat ze tegenover de Konegazoon stond.

‘O, veel langer – en verwaander.’

Christian haalde de schouders op. Wat had hij om verwaand te zijn? Hij was maar een jongen. Dat zijn moeder toevallig de Konega van Thule was, deed aan dat feit niets af.

Voordat hij de conversatie kon voortzetten zwaaide ze naar hem,

sprong van de steiger af in een kleine roeiboort, trok het touw los en roeide met krachtige slagen het haventje uit, de fjord op. Hij keek haar na, bewonderde de lijn van haar stevige schouders en verbaasde zich. Wie was dit meisje?

Daarna had hij haar nog enkele malen gezien, soms roeiend op de fjord, soms lopend door de dorpsstraat. Langs allerlei omwegen en door het maken van zogenaamd toevallige opmerkingen was hij van de dorpsbewoners te weten gekomen in welk huisje ze woonde. Tammie, de oude vrouw die een winkeltje in scheepsbenodigdheden dreef, vertelde hem dat Thura, haar vader en beide broers pas kort geleden in Vastman waren aangekomen, nadat haar moeder was overleden. De familie kwam uit het noorden, daar was haar moeder dorpsbestuurster geweest. Na haar dood was Thura's vader zich in Vastman komen vestigen waar een zusster van hem woonde.

Dat verklaarde dus dat Christian haar nooit eerder had gezien, maar het verklaarde niet waarom juist dit meisje zo'n indruk op hem had gemaakt. Iets in haar stem, haar houding, in de schittering van die donkere ogen maakte dat hij zich klein, hulpeloos en onhandig voelde, terwijl hij er tegelijkertijd hevig naar verlangde door haar bewonderd te worden. Niet omdat hij de Konegazoon was, maar... Ja om wát eigenlijk? Nu zat hij hoog boven de fjord in de middagzon en piekerde. Wat hem, sinds hij Thura had ontmoet, het meest hinderde was het feit dat hij geen zusters had. Alleen dan zou hij de baas over zijn eigen leven mogen zijn, terwijl nu...

Zijn moeder, de Konega Armina-Dottir, had, voordat haar zoon werd geboren, een dochttertje gehad. Wat moest ze daar blij mee zijn geweest: een troonopvolgster! Maar het kind was nog geen drie jaar oud geworden, ondanks de tedere zorgen waarmee het werd omringd. Toen de Konega enige tijd later opnieuw zwanger was, hield het hele land de adem in. Wat zou het worden?

Het werd een zoon. Geen kleine Dottir om haar moeder over het

verlies van haar eerstgeborene heen te helpen, geen prinses die dit keer misschien lang genoeg in leven zou blijven om haar moeder op te volgen, maar slechts een zoon: Christian. Zoons waren van opvolging uitgesloten. Eén kans was er nog voor Christian: wanneer hij later ging trouwen en een dochter kreeg, zou dit kind haar grootmoeder moeten opvolgen. In het andere geval zou de zuster van Armina-Dottir of haar dochter het Konegageslacht voortzetten. Waarom had Armina-Dottir niet meer kinderen gekregen? Toen Christian klein was, kon dat nog. Toen was zijn vader er nog geweest: Rajo, de Konega-echtgenoot. Maar die was sinds bijna drie jaar verdwenen.

Christian had onmenselijk veel van de man gehouden. Rajo was zo anders dan zijn vrouw: levendiger, soms zelfs uitbundig, met grijze ogen die konden glanzen en twinkelen. Rajo was geliefd geweest bij de Thulenen en Christian wist niet beter of ook zijn moeder koesterde een diepe liefde voor haar man. Diep in zijn hart voelde Christian dat zij nog altijd om hem treurde, al sprak ze zelden over Rajo.

Zijn oom Anouk had geprobeerd een vader voor Christian te zijn, hij had de jongen leren zeilen, timmeren en naaien – het gewone mannenwerk dus. Kimora, de paleislerares, had hem zijn algemene ontwikkeling bijgebracht en hem geleerd hoe het land werd geregeerd en waarom het goed was zoals het was: de mannelijke bevolking ondergeschikt aan de vrouwelijke.

Eens, ondenkbaar lang geleden, had Kimora hem verteld, was het anders geweest. Toen hadden vrouwen ondanks hun grotere talenten, gevoeligheid en belangrijkheid geen macht gehad. Mannen hadden de wereld bestuurd en ze brachten er weinig van terecht. Eeuw na eeuw heersten onrechtvaardigheid, wreedheid en eigenbelang, eeuw na eeuw vloeiden er stromen bloed, haatten de mensen elkaar en wisten ze niet wat ze moesten verzinnen om

elkaar zoveel mogelijk schade toe te brengen. Donkere tijden waren dat geweest en het kon niet anders: het liep verkeerd af. De beschaving stortte ineen tot er niets restte dan ontelbare doden, onvoorstelbare verwoesting en slechts een handjevol wanhopige overlevenden. Moeder Aarde, vertoornd over het vele onrecht dat eeuw na eeuw op Haar huid had voortgewoekerd, had het mensengeslacht verdelgd. Uit de puinhopen verrees een nieuw geslacht: de Thulenen, die leerden te luisteren naar wat Moeder Aarde hun influisterde. De Thulenen hadden begrepen dat de belangrijkste wezens op aarde de vrouwen waren. Vrouwen brachten nieuw leven voort, vrouwen kenden mededogen, ze waren gevoelig, eerlijk en intelligent. Ze waren bereid rekening te houden met de wensen en noden van anderen. Ze waren ook beter bestand tegen de strijd om het bestaan, omdat ze veelzijdiger, taai-er en vindingrijker waren en beter pijn of verdriet konden verdragen dan mannen.

En ze bezaten in hoge mate datgene wat de meeste mannen misten: intuïtie; haarzuiver aanvoelen wat er gebeuren moest – en het dan doen, zonder er lang over te praten, zonder zich op te blazen tot overbodige gewichtigheid en zonder in de eerste plaats te denken: waar ligt *mijn* voordeel? Bij vrouwen kwamen algemeen welzijn, kinderen en gezondheid op de eerste plaats. Bij vrouwen was je veilig; ze zorgden goed voor je. Daarom kon er nooit, in geen eeuwigheid, een man plaatsnemen op de troon van Thule. Mannen waren aardige, sterke, vaak vriendelijke wezens die het zware werk konden doen, die het land konden omploegen, bomen konden omhakken, zware vrachten konden tillen en huizen konden bouwen, maar zoiets gevoeligs als het landsbestuur kon je hun niet toevertrouwen. Daarvoor waren ze te ruw, te eigengereid en te zelfzuchtig...

Ben ik ruw en zelfzuchtig? dacht Christian beklemd. Was mijn vader Rajo dat? Hij herinnerde zich hoe Rajo hem op zijn knie had laten paardjerijden, hoe ze samen boeken hadden gelezen, samen

de zee waren opgezeild tot ver voorbij Konega-eiland en hoe Rajo hem had laten kennismaken met de bruinvissen en dolfijnen: de beste vrienden van de mensen. Jarenlang had Christian zijn eigen bruinvis gehad: een wijfje, waarmee hij rondzwom bij de ingang van de Vastmanfjord, waarmee hij dook en op wier rug hij door het water kliefde. Armina had hij zijn bruinvis genoemd, naar zijn moeder. Het was een jong, speels dier geweest dat hem waarschuwde als er storm op komst was, dat hem om Konega-eiland had gedragen zodat hij het aan alle kanten kon bekijken. Bijna elke kustbewoner van Thule had als kind wel een bruinvis of dolfijn gehad als speelkameraad.

Wanneer in de lente de grote scholen bruinvissen voor de oostkust van Thule verschenen, doken jongens en meisjes juichend van de rotsen en kozen een lievelingsdier uit. Bruinvissen en dolfijnen verschilden net zoveel van elkaar als mensen, en ze hielden van kinderen. Ze doken en buitelden door het water. Je kon met hen praten. Ze luisterden naar je als je ze vriendelijke dingen toevoegde; ze klaptten speels met hun staart op het water wanneer je ze aan het lachen maakte, ze waren intelligent en hadden een eigen taal, die na enige tijd van spelen en dartelen goed te begrijpen was voor een kind.

Met een steek van verdriet herinnerde Christian zich hoe na drie heerlijke zomers zijn eigen bruinvis hem had beloofd de volgende lente terug te keren – maar Armina-bruinvis was nooit teruggekomen.

Wat was er met haar gebeurd? Was ze ergens in de grote oceaan verongelukt, omgekomen in gevecht met een orka of gestorven aan een ziekte? Hij zou het nooit weten.

Maar op deze stralende middag dacht Christian niet aan de verdwenen speelkameraad, maar aan zijn vader Rajo. Ook weggegaan en nooit teruggekomen. Wat was er met hém gebeurd?

Al was het nu bijna drie jaar geleden, hij herinnerde zich die laat-

ste avond alsof het gisteren was. Uit het gewest Kalmarbjerg, waar de bergtoppen meer dan vierduizend armlengten hoog waren, was bericht gekomen over een beer die moordend rondging, de schrik van de berggeiten was geworden en in de wouden slachtingen aanrichtte onder de jonge reeën. Dat was ongewoon voor een beer. Vooral omdat dit dier de kadavers van zijn moordlust liet liggen als prooi voor raven en aaseters. Het doodde dus niet uit honger maar uit bloeddorst.

Thulenen waren zuinig op wilde dieren, jacht erop maken was verboden, behalve wanneer een dier een regelrecht gevaar voor de omgeving ging betekenen. Zelfs dan werd een beer, een vos of een wolf niet zomaar gedood maar indien mogelijk levend gevangen, waarna een sjamana (gezondheidsbeambte) of woudloper zich erover ontfermde en probeerde de oorzaak van de bloeddorst op te sporen.

Deze beer moest dus gevangen worden. Hannah-Dottir, moeders zuster en de knapste sjamana van Thule, veronderstelde dat het dier pijn had en daardoor razend was geworden.

Ze zaten in het zomerpaleis aan de avondmaaltijd toen het bericht over de beer hun bereikte.

‘Als we het dier van zijn pijn kunnen verlossen wordt hij weer normaal en kunnen we hem waarschijnlijk weer de vrijheid geven,’ meende Hannah-Dottir.

Jagen op een moorddadige beer en het beest levend vangen was een gevaarlijk karwei, alleen toe te vertrouwen aan ervaren woudlopers. Toch besloot Hannah-Dottir zelf mee te gaan om te zien of de beer nog te redden was.

‘En ik,’ zei Rajo.

‘Jij?’ mompelde Armina-Dottir, terwijl ze haar man over de tafel heen aankeek. ‘Rajo, dat kan niet.’

‘Ik zou niet weten waarom niet. Te paard kunnen we er binnen enkele dagen zijn.’

‘Dat weet ik,’ antwoordde de Konega vriendelijk, ‘maar jagen op een wild geworden beer is een risico waaraan ik mijn echtgenoot niet kan blootstellen.’

‘Ik stel mijzelf bloot, liefste,’ zei Rajo beminnelijk maar Christian, tien jaar oud, meende even een ondertoon van spot in zijn vaders stem te horen.

‘Geen sprake van,’ besliste Armina-Dottir.

Even dacht Christian dat zijn vader zou proberen zijn zin door te drijven, maar Rajo zweeg en at door. Hannah-Dottir schoof haar stoel naar achteren. ‘Als we morgenochtend vroeg willen vertrekken moet ik nu de nodige voorbereidingen treffen,’ zei ze. ‘Ik ga de woudlopers bijeenroepen en instructies geven. De zon komt in het zesde uur op, dan moeten we meteen gaan.’

Ze gaf haar man Anouk een wenk en liep naar de deur. Een mooie vrouw was ze, hoog opgericht, met lang blond haar en zachte handen. Christian aanbad zijn tante en hoopte dat zij voorzichtig zou zijn bij de jacht. Zelf had hij ook wel mee willen gaan, maar hij wist dat daar helemaal geen sprake van kon zijn. De enige zoon van de Konega, die later voor dochters zou moeten zorgen, mocht niets overkomen, evenmin als zijn vader. Toch riep Rajo zijn schoonzuster na: ‘Hannah-Dottir, houd er rekening mee dat ik ook ga.’

‘Nee!’ zei Armina-Dottir scherp.

Oom Anouk liep door, maar Hannah-Dottir bleef in de deuropening staan en keek over haar schouder. ‘Je meent het,’ zei ze spottend.

‘Ja, ik meen het.’

De Konega schoof haar bord van zich af. ‘Rajo,’ zei ze, ‘je praat onzin.’

‘Ik ga. En geen mens zal in staat zijn mij tegen te houden.’

Christian voelde zijn hart in zijn keel kloppen. Nu werd mama boos.

Nee, Armina-Dottir beheerste zich. ‘Rajo,’ sprak ze, tamelijk zacht, ‘je weet dat het niet kan. Dit wordt een gevaarlijke expeditie. Die beer is krankzinnig. Hij valt alles aan wat op zijn weg komt.’

‘We nemen verdovende pijlen mee en netten van stevig touw waaruit het dier zich niet zal kunnen bevrijden. We krijgen hem wel, Armina,’ zei Hannah-Dottir.

‘Jullie ja. Maar Rajo blijft hier.’

‘Rajo gaat mee op berenjacht,’ zei Christians vader rustig maar beslist. ‘Morgenochtend bij zonsopgang.’

‘Rajo, ik verbied het je!’ riep de Konega verontwaardigd.

‘Jij hebt mij niets te verbieden, liefste,’ antwoordde Rajo vriendelijk.

Christian hield de adem in. Hoe durfde zijn vader! Armina-Dottir stond op, evenals Rajo. Hannah-Dottir ging snel weg, ze had nog veel te doen en met een echtelijke ruzie wenste ze zich niet te bemoeien.

‘Mama,’ fluisterde Christian bang, en toen, nog banger: ‘Papa...’ Zijn ouders hoorden hem niet. Ze stonden recht tegenover elkaar, keken elkaar aan. Armina-Dottir gebiedend, Rajo weerstrevend. Twee sterke mensen, in zwijgende worsteling met elkaar. Christian voelde de zinderende spanning, de pijn die zijn moeder moest voelen nu haar man opzettelijk haar bevelen in de wind sloeg.

‘Rajo, voor de laatste maal: ik wil niet dat je met Hanna en de woudlopers de wildernis intrekt. Je bent me te kostbaar.’

‘Is Hannah-Dottir niet kostbaar?’ vroeg Rajo ironisch

‘Allicht, ze is mijn zuster. Maar zij weet wat ze doet. Het gevaarlijke werk zullen de woudlopers doen, zij hoeft alleen maar te wachten tot de beer is gevangen en verdoofd zodat ze hem kan onderzoeken. Jij wilt jágen.’

‘Ja, dat is mannenwerk.’

‘Het is geen werk voor de echtgenoot van de Konega.’

‘Waarom niet? Ik ben sterk en niet bang. Ik heb zo vaak door de

wildernis gezworven en kwam altijd gezond weer thuis. Wat kan me gebeuren?’

‘Toen stond je niet tegenover een gek geworden beer.’

Rajo glimlachte, bijna minachtend. ‘Ik ben geen slappeling, Armina.’

De Konega stampvoette in machteloze woede. ‘Je blijft hier, Rajo!’ ‘Nee, morgen ga ik op jacht, of je het goed vindt of niet.’

Toen gebeurde het vreselijke. Armina-Dottir hief haar hand en kletste die tegen Rajo’s wang. Christian hapte naar adem. Hij durfde niet te geloven wat hij had gezien. Klein weggedoken zat hij achter zijn bord. Zelf had hij nooit in zijn leven een klap gehad en hij wist niet eens of zoiets pijn deed. Misschien voelde je er nauwelijks iets van, want Rajo bleef staan waar hij stond, terwijl zijn ogen die van zijn vrouw geen moment loslieten. Zijn linkerwang, daar waar Armina-Dottir hem had geraakt, was eerst wit geworden en werd nu rood. Om zijn mond was een harde trek verschenen. Toen draaide hij zich om en liep de eetzaal uit.

Armina-Dottir liet zich verslagen op haar stoel zakken, verborg haar gezicht in haar handen; haar schouders schokten. Christian durfde zich nog altijd niet te verroeren, niets te vragen. Eindelijk hief zijn moeder het hoofd op, veegde haar ogen droog en keek naar het jongetje. ‘Ga naar bed,’ zei ze zacht.

Gehoorzaam stond hij op en sloop de eetzaal uit, bevend en ontsteld. Met zijn tienjarige hersentjes kon hij nauwelijks verwerken wat hij had gezien. Zijn vader – toch maar een man – had zich verzet tegen de hoogste vrouwe van het land. Dat was iets ongehoords. Maar toch... Rajo, die aardige, speelse man sláán! Hoe kon ze? Hij was zo van streek dat hij de halve nacht in bed lag te huilen. Tegelijk wist hij dat in de kamer naast de zijne zijn moeder ook lag te woelen. Door de dikke muren heen voelde hij haar spijt, haar wanhoop en haar verwarring. Verder leek alles in het zomerpaleis leeg en stil, hoewel het toch vol mensen moest zijn.